

Uluslararası Vergi Bülteni

Tarih: 03.08.2018

Sayı: 2018/5

FİNANSAL İŞLEMLERDE TRANSFER FİYATLANDIRMASI - OECD TASLAK RAPORU

CENTRUMDANIŞMANLIK

Uluslararası Danışmanlık ve Transfer Fiyatlandırması Hizmetleri

CentrumConsulting

www.centrumdanismanlik.com.tr

FINANSAL İŞLEMLERDE TRANSFER FİYATLANDIRMASI - OECD TASLAK RAPORU

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), 3 Temmuz 2018 tarihinde oldukça önemli bir raporu taslak olarak yayınladı. Raporun önemli olmasının nedeni ise finansal işlemlerde transfer fiyatlandırması konusunda şimdiye kadar yayınlanmış ilk resmi rapor olmasından kaynaklanıyor.

Taslak rapor, OECD tarafından 2013 yılında başlatılan ve 2016 yılında büyük oranda tamamlanan OECD Karın Aktarılması ve Matrahın Aşındırılmasına İlişkin Eylem Planı (Base Erosion and Profit Shifting Action Plan)'nın 8-10 numaralı eylemlerine ilişkin devam niteliğinde hazırlanmış bir çalışma.

Rapor ile 2017 yılında güncellenen OECD Transfer Fiyatlandırması Rehberinde (OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations) yapılan değişikliklerin finansal işlemlere uygulaması amaçlanıyor. Böylece, çalışmaların tamamlanmasının ardından OECD Transfer Fiyatlandırması Rehberine **"Finansal İşlemlerde Transfer Fiyatlandırması"** başlıklı yeni bir bölüm eklenecek.

Taslak raporda elen alınan konular ise aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- ✚ Finansal işlemlerin açık olarak ortaya konması (accurate delineation of financial transactions)
- ✚ Hazine fonksiyonu (Grup içi finansman, kredi derecelendirmesi, nakit havuzu ve hedging işlemleri)
- ✚ Grup için finansal garantiler (Intra-group guarantees)
- ✚ İlişkili sigortalama işlemleri (Captive insurance)

Taslak rapor, henüz tüm OECD üye ülkeleri tarafından onaylanmış nihai bir metin niteliğinde olmayıp tartışma amacıyla yayınlanmıştır. O nedenle OECD 7 Eylül 2018 tarihine kadar kamuoyunun görüşlerini almayı hedeflemektedir. Bunun ardından ise taslak rapor nihai hale getirilecek ve OECD ülkelerinin onayına sunulacaktır.

Finansal işlemlerde transfer fiyatlandırması konusunda yayınlanan ve taslak raporda yer alan konulara başlıklar itibarıyla bültenimizin takip eden bölümlerinde yer verilmiştir.

1. Finansal İşlemlerin Açık Olarak Ortaya Konması

Taslak raporda çokuluslu şirket grubu üyesi olan bir şirketin fonlanması kapsamında sermaye yapısını belirlemek için ilişkili işlemlerin açık bir şekilde ortaya konmasına (accurate delineation of actual transactions) yönelik açıklamalarda bulunmaktadır.

Raporda yapılan açıklamalar dikkate alındığında, "Emsallere Uygunluk İlkesi"nin ilişkili kişiler arasındaki finansal işlemlere uygulamasında ilişkisiz tarafların karşılaştırılabilir koşullarda kabul edebileceği koşulların dikkate alınmasının gerektiği belirtilerek genel ilkelerin bu tür işlemler için de geçerli olduğu hatırlatılmaktadır.

Taslak raporda yapılan açıklamalar kapsamında, borç olarak görünen bir işlemin doğru bir şekilde gösterilip gösterilmediğine karar vermek veya söz konusu borcun vergisel açıdan borçlanma yerine sermaye olarak dikkate alınıp alınmayacağını belirlemek için çoklu faktör analizi içerecek şekilde ilişkili işlemlerin açık bir şekilde ortaya konmasının zorunlu olduğu ifade edilmektedir. Bu kapsamda, taslak raporda ilişkili kişiler arasında gerçekleştirilen finansal işlemlerin açık olarak ortaya konması konusunun genel olarak borç alan tarafın sermaye yapısı ile ilgili olduğu belirtilmektedir.

Bunu yanında, taslak raporda ilişkili işlemlerin açık bir şekilde ortaya konmasına yönelik analizin bir parçası olarak belirli bir borçlanma işlemini tamamen sermaye olarak yeniden karakterize etmek yerine söz konusu işlemin bir miktar borçlanma bir miktar da sermaye olacak şekilde dikkate alınabileceği de belirtilmektedir.

Taslak raporda belirtildiği üzere, ilişkili kişiler arasında gerçekleştirilen finansal işlemlerin açık bir şekilde ortaya konmasına yönelik gerçekleştirilecek analiz öncelikle işleme ilişkin ekonomik yönlü genel özellikleri (karşılaştırılabilirlik faktörleri) tespit etmelidir. Bu kapsamda dikkate alınacak karşılaştırılabilirlik faktörleri (comparability factors) ise aşağıdaki gibi sayılmıştır:

- ✚ İşleme ilişkin sözleşme koşullarının incelenmesi
- ✚ Üstlenilen fonksiyonlar, kullanılan varlıklar ve karşı karşıya olunan riskler (fonksiyon analizi)
- ✚ Finansal işlem veya hizmetin özellikleri

- ✦ Tarafların karşı karşıya olduğu ve pazardaki ekonomik koşullar
- ✦ İşlemin taraflarınca sürdürülen iş stratejileri

Taslak rapor aynı zamanda ilişkili kişiler arasında gerçekleştirilen borçlanma işlemlerinin açık bir şekilde ortaya konmasında (sermaye yapısı ve faiz ödemelerinin gider olarak düşülebilmesinde) kullanılabilir bazı indikatörleri de sıralamaktadır ancak ülkelerin bunlar dışında daha farklı indikatörler de belirleyebileceği yine raporda belirtilmektedir.

Böylece taslak rapor, grup içi borçlanmayı sermaye gibi diğer finansman türlerinden ayırt etmek için kullanılabilir çok sayıda faktörü sıralamaktadır ve bunlar aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- ✦ Geri ödeme tarihine ilişkin belirli bir tarihin varlığı ya da yokluğu
- ✦ Faiz ödeme zorunluluğu
- ✦ Ana para ve faizin ödenmesini zorunlu tutma hakkı
- ✦ Kurumsal kreditorlere nazaran fonlamada bulunan tarafın pozisyonu
- ✦ Mali yaptırım ve güvencelerin varlığı
- ✦ Faiz ödemelerinin kaynağı
- ✦ İlişkisiz finansal kuruluşlardan borçlanmada bulunma anlamında borç alan tarafın mali yeterliliği
- ✦ Sermayeye ilişkin varlıkların edinilmesi
- ✦ Sermaye varlıklarını elde etmek için avansın ne kadar kullanıldığı
- ✦ Borçlu tarafın vade tarihinde geri ödeme yapmaması veya erteleme talebinde bulunması

Taslak raporda, ilişkili kişiler arasında gerçekleştirilen borçlanma işlemlerinin açık bir şekilde ortaya konmasına yönelik yapılacak analiz fonlamada bulunan tarafın yeterli finansal kapasitesinin olmadığı veya finansal bir varlığa yatırım yapmak ile ilgili riskleri kontrol edebilmek için karar verme anlamında herhangi bir fonksiyon üstlenmediği sonucuna ulaşıyorsa fonlamada bulunan tarafın risksiz getiriden (risk free return) daha fazla bir kazanç elde etmemesi gerektiği belirtilmektedir.

Bu kapsamda taslak raporda risksiz getiriyi hesaplamak için referans oran olarak belirli ülkeler tarafından ihraç edilen menkul kıymetlerin getirisi olan faiz oranlarının kullanılmasına yönelik yaklaşım da ele alınmaktadır. Bununla birlikte, taslak raporda ülkeler tarafından ihraç edilen menkul

kıymetler için geçerli olan faiz oranı yerine diğer alternatiflerin de kullanılabileceği ifade edilmektedir. Böyle bir durumda ise her bir olayın kendi koşullarına göre karar verilmesi gerektirir.

Taslak raporda yapılan diğer bir açıklama ise *"Fonlamada bulunan taraf fonlamanın koşullarıyla ilgili finansal riskleri kontrol ediyor ancak başka bir risk üstlenmiyorsa bu durumda söz konusu borçlanmada alacaklı taraf verdiği borç üzerinden genel olarak risk düzeyinin dikkate alındığı bir oranda getiri (risk-adjusted rate of return) beklemelidir."* şeklindedir.

Taslak raporda söz konusu getirinin (risk-adjusted rate of return);

- ✦ Karşılaştırılabilir ilişkisiz kişi işlemleri (dış emsaller),
- ✦ Risksiz getiriye (risk free return) belirli bir risk primi eklemek veya
- ✦ Fonlamanın maliyeti yaklaşımını (cost of funds approach) kullanmak

yoluyla belirlenebileceği belirtilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, taslak raporda bu kapsamda yer alan konular OECD Transfer Fiyatlandırması Rehberi'nin I. Bölümünde ele alınan Emsallere Uygunluk İlkesi'nin finansal işlemlere uygulamasına ilişkindir ve uygulama açısından önemli hususlar üzerinde durulmaktadır.

Bu nedenle, ilişkili kişiler arasında gerçekleştirilecek finansal işlemlerde söz konusu raporda yapılan açıklamaların özellikle önümüzdeki dönemde dikkate alınmasının faydalı olacağını düşünmekteyiz.

2. Hazine Fonksiyonu

Taslak rapor, grup finansman yönetiminin önemli ve genel olarak kompleks bir yapısı olduğundan bahsetmektedir. Bu anlamda hazine fonksiyonunun her bir şirket grubunda farklı düzeylerde olabileceği ve merkezileştirileceği gibi ademi merkezietçi bir yapının da görülebileceği ifade edilmektedir.

Taslak rapor, hazine departmanının temel işlevleri arasında şunları saymaktadır:

- ✦ Nakit ve likidite yönetimi
- ✦ Finansal risk yönetimi
- ✦ Stratejik fonksiyonlar ve uzun vadeli yatırım planlaması
- ✦ Sermayenin maliyetinin optimize edilmesi

- ✚ Borç veya sermaye yoluyla sahip olunan fonların artırılması ve
- ✚ Bankalar ve derecelendirme kuruluşları gibi taraflarla dış ilişkilerin yönetilmesi

Tartışma amaçlı yayınlanan taslak raporda, hazine işlevi genel olarak temel değer üreten ana fonksiyonlara destek hizmeti sağlayan bir fonksiyon olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, hazine fonksiyonunun grup yönetimi tarafından belirlenen vizyon, strateji ve politikalarla yakından ilişkili olduğu ve bunlardan etkilendiği de kabul edilmektedir.

Raporda, hazine fonksiyonu kapsamında grup içi finansman, nakit havuzu ve hedging işlemleri ele alınmakta olup bu konulardaki açıklamalara takip eden bölümlerde yer verilmiştir.

2.1. Grup İçi Finansman

Taslak rapor, grup içi finansal işlemlerde iki taraflı (borç alan ve borç veren tarafa yönelik) bir analizin yapılması ve bu kapsamda ilişkili taraflar arasındaki finansal işlemlerin ekonomik açıdan özelliklerinin analiz edilmesi dahil ticari ve finansal ilişkilerin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Taslak raporda, borç veren taraf açısından borç alanın kredinin ödenmesi ile ilgili temerrüde düşme riskini üstlenebilme kapasitesinin değerlendirilmesi önerilmektedir. Böyle bir analiz, işlemin doğru tanımlanması açısından önemli olabilir. Ancak, taslak rapor böyle bir riski taşımak için finansal kapasitenin nasıl ölçüleceğine veya değerlendirileceğine dair herhangi örnek ya da açıklamaya yer vermemektedir.

Taslak rapora göre, grup içi kredilere ilişkin emsallere uygun faiz oranını belirlemede aşağıdakiler de dahil olmak üzere bir dizi faktör dikkate alınmalıdır:

- ✚ Borçlunun kredi derecesi (credit rating)
- ✚ Grup üyeliğinin etkileri (ve grubun açık olmayan desteği)
- ✚ Borçlanma ve borcu sürdürme koşulları
- ✚ Garantiler ve
- ✚ Kredi alınması için ödenen ücretler ve işlemle ilgili diğer masraflar

Taslak raporda, ilişkili işlemlerin etkilerini ve pasif ilişkinin potansiyel etkisini hesaba katmak için kredi derecelendirme analizlerinin yürütülmesi ve karşılaştırılabilirlik düzeltmesi yapılması hususlarıyla ilgili açıklamalara da yer verilmiştir.

Raporda, kredi derecelendirme işleminin kredibilitenin bir ölçüsü olarak hizmet edebileceği ve potansiyel emsallerin belirlenmesine yardımcı olabileceği üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, taslak raporda kredi derecelendirme analizi yapılırken, borçlunun mali durumunun diğer ilişkili kişi işlemlerinden etkilenebileceği de belirtilmektedir.

Taslak rapordaki açıklamalara göre, borçlu tarafların bağımsız işletmeler olarak görülmesine bakılmaksızın grubun geri kalanının varlığının göz ardı edilmemesi de gerekmektedir çünkü grup yönetiminin fonlama politikaları, borç türü, vade, para birimi, yükümlülükler ve koşullar gibi ekonomik olarak ilgili tüm hususlar dahil grup şirketinin bağımsız kreditorlerden ödünç alabileceği koşulları belirlemek açısından önem arz etmektedir.

Taslak raporda sunulan görüşe göre, örtülü grup desteğinin olup olmadığını belirlemek borçlunun kredi notunun veya borçlunun ödeyeceği tutarın tespit edilmesi için gerekli bir adımdır. Taslak rapor, örneğin işletmenin bir bütün olarak grup açısından önemi, işletmenin ve grubun geri kalanı arasındaki ilişkiler ve kurum dışı desteğin borçlunun örtülü grup desteğinin seviyesini değerlendirirken dikkate alınması gereken önemli faktörler arasında olduğunu da vurgulamaktadır.

Taslak rapor, kredi sözleşmelerinde mutabakatlar, teminatların varlığı ve kredi ücretleri ve masrafları gibi grup içi kredileri etkileyen diğer unsurların bu tür krediler dahilinde transfer fiyatlarının belirlenmesinde önemli olabileceğinden bahsetmektedir.

Taslak rapor, Karşılaştırılabilir Fiyat Yöntemi (Comparable Uncontrolled Price Method), ve Fonun Maliyeti Yaklaşımı dahil olmak üzere, grup içi borçlanma işlemlerine yönelik emsal faiz oranlarını belirlemek amacıyla kullanılacak transfer fiyatlandırması yaklaşımlarını ana hatlarıyla açıklamaktadır.

Taslak rapordaki önemli bir husus ise, banka faiz oranlarına dayalı olarak fiyatlamada bulunmanın emsallere uygun fiyatlamamanın kanıtı olarak kabul edilmeyeceğinin belirtilmesidir. Başka bir deyişle Türkiye'deki şirketlerin uygulamada sıklıkla yaptığı üzere bankalardan alınan piyasa faiz oranlarına dayalı olarak emsallere uygun faiz oranlarının belirlenmesinin uygun olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

O nedenle, önümüzdeki dönemde özellikle yüksek miktarlı grup içi krediler için uygulanacak emsal faiz oranının tespitinde genel banka faiz oranları yerine gerçek bir emsal çalışmasına dayalı olarak faiz oranlarının tespiti yerinde olacaktır. Ayrıca, OECD tarafından hazırlanan taslak raporun nihai halinde konuya ilişkin yer alacak görüşlerin de yakından takip edilmesini tavsiye etmekteyiz.

2.2. Nakit Havuzu (Cash Pooling)

Basit bir tanımlama ile nakit havuzu grup içi nakit yönetiminin merkezileştirilmesini ifade etmektedir. Naki havuzu sistemi, grup firmalarının dışardan bir finansman yaratmak yerine öncelikle grubun kaynaklarının kullanmalarını mümkün kılmaktadır.

Bu sisteminin;

- ✚ borçlanma maliyetlerinin azaltılması,
- ✚ faiz gelirlerinin maksimize edilmesi,
- ✚ finans kuruluşları ile olan pazarlık gücünün artması ve
- ✚ sermayenin etkili bir şekilde dağıtılması

şeklinde avantajları bulunmaktadır.

"Physical Cash Pooling" ve "Notional Cash Pooling" olmak üzere iki tür nakit havuzu sistemi kurmak mümkündür. Söz konusu nakit havuzu sistemlerinde grup şirketlerinden birisi ya da kurulacak bir finansman şirketi "nakit havuzu lideri (cash pool leader)" olarak fonksiyon üstlenebilmektedir.

OECD tarafından yayınlanan taslak raporda da nakit havuzu konusu transfer fiyatlandırması açısından ele alınmıştır. Taslak rapor, nakit havuzu düzenlemelerinin doğru bir şekilde tanımlanmasının transfer edilen bakiyenin koşulları ile bir bütün olarak nakit havuzu düzenlemesinin koşullarının daha geniş bir açıdan ele alınması ile mümkün olacağını ifade etmektedir.

Tartışma amaçlı hazırlanan taslak rapor, nakit havuzu işlemleri için iki farklı fiyatlandırma yönteminden bahsetmektedir: (i) nakit havuzu liderinin ücretlendirilmesi ve (ii) nakit havuzu üyelerinin ücretlendirilmesi.

Buna göre, nakit havuzu liderini ücretlendirmek nakit havuzu düzenlemesinin kendine özgü gerçeklerine ve koşullarına bağlı olacaktır. Dolayısıyla, nakit havuzunu yöneten lider grup şirketinin ücretlendirilmesi söz konusu şirketin nakit havuzunu yönetmesi nedeniyle üstlendiği işlevler, karşı karşıya

olduğu riskler ve sahip olduğu varlıklara göre belirlenecektir.

Nakit havuzu liderinin sınırlı koordinasyon ve yönetim fonksiyonu üstlenmesi durumunda ücretlendirmesi de sınırlı olacaktır. Ancak, nakit havuzu liderinin fonksiyonunun koordinasyon ve yönetim hizmetinden daha fazla olması durumunda ücretlendirmesi örneğin borç alma ve daha sonra borç verme nedeniyle oluşacak getirinin (spread) bir kısmı ya da tamamı kadar olabilecektir.

Taslak rapor, nakit havuzu nedeniyle ortaya çıkan faydanın nakit havuzu katılımcıları arasında paylaşılmasına yönelik ise üç farklı yaklaşımı tartışmaktadır:

- ✚ Borç veren ve borç alan üyeler için faiz oranının artırılması
- ✚ Borç veren ve borç alan üyeler için aynı faiz oranlarının uygulanması
- ✚ Nakit havuzunun ortaya çıkardığı faydayı/getiriyi grup içinde borç alanlara değil borç veren üyelere dağıtılması (Borç veren açısından önemli bir riskin bulunduğu durumlarda)

Türkiye'de nakit havuzu sisteminin son yıllarda grup şirketleri arasında kullanılmaya başladığını gözlemlemekteyiz. Bu kapsamda çok uluslu Türk şirketleri başka bir ülkede oluşturdukları nakit havuzu sistemi ile yurtdışı iştirakleri için bu tür finansman yöntemini tercih edebilmektedirler. OECD tarafından yayınlanan taslak raporda nakit havuzu ile ilgili yapılan açıklamaların mevcut ve gelecekteki uygulamalar açısından önemli olduğu aşikardır. O nedenle, nakit havuzu sistemini kullanan Türk şirket gruplarının konuyu yakından takip etmelerini tavsiye etmekteyiz.

2.3. Hedging İşlemleri

Taslak raporda, "Birçok durumda grup içi finansal işlemler risk baskısını azaltmak için normal ticari faaliyetler (örneğin döviz veya emtia fiyatlarındaki hareketler gibi) nedeniyle ortaya çıkabilecek finansal risklerden korunma (hedging) işlemlerini gerektirmektedir." şeklinde açıklamalara yer verilmiştir.

Taslak rapora göre, merkezi hazine fonksiyonu operasyonel bir şirket için finansal riskten korunma sözleşmesi düzenlediğinde, söz konusu hazine fonksiyonu operasyon şirketinin bir hizmet sağladığı kabul edileceği için verdiği hizmete uygun olarak ödüllendirilmesi gerekmektedir.

Buna karşın, taslak raporda hedging pozisyonları aynı şirket ile eşleşmediğinde, grup pozisyonu korunmasına rağmen, transfer fiyatlandırması açısından daha karmaşık sorunların ortaya çıkabileceği de belirtilmiştir.

3. Grup İçin Finansal Garantiler

Taslak rapor, grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin yasal olarak bağlayıcı olan finansal garantilere odaklanmaktadır. Bu tip garantörlük işlemlerinde çoğunlukla, garantör şirket diğer grup şirketinin bağımsız bir taraftan temin ettiği borç için bir teminat vermektedir.

Ayrıca, taslak rapor borçlunun kredi notunun artırılması için sağlanan garantiler ile borçlanma maliyetlerini azaltmak gibi borçlanma koşullarını iyileştirmek amacıyla verilen garantiler arasında bir ayırım yapmaktadır.

Taslak raporda yer verilen diğer bir önemli konu ise garanti ücretlerinin ne şekilde belirleneceğine ilişkindir. Bu da verilecek garantinin açık (explicit) veya üstü kapalı (implicit) olmasına göre değişecektir. Buna göre, sadece bir grubun üyesi olmaktan kaynaklanan getiriler (passive association) söz konusu ise herhangi bir hizmet söz konusu olmayacağı için elde edilen getiri nedeniyle bir garanti ücreti ödenmesine gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, kredi notunun artırılmasına ek olarak borçlunun borçlanma kapasitesini artırmasını sağlayan garantiler (explicit) de bulunmaktadır. Böyle bir durumda, garanti ücretini belirlemek için alacaklı tarafın borçlu tarafa verdiği kredinin doğru bir şekilde tanımlanması gerekli olabilir. Buna göre, taslak rapor borçlanma kapasitesinin artışından kaynaklanan kısmın öncelikle alacaklı tarafça garantöre daha sonra da garantör tarafından borçlu tarafa verilmiş öz sermaye katkısı olarak görülebileceğini ifade etmektedir.

Taslak rapordaki açıklamalar dikkate alındığında, borç veren tarafından borçluya verilen ve borç olarak görülen kısım üzerinden hesaplanacak garanti ücreti garantinin bulunduğu ve garantinin bulunmadığı borçlanma koşulları arasındaki fark ile örtülü destek veya garantiye ilişkin katlanılan diğer masraflara göre belirlenebilecektir.

Taslak rapor ayrıca garanti ücretlerinin hangi yöntem kullanılarak belirleneceğine dair açıklamalara da yer vermektedir. Taslak rapor, garanti ücretinin tespiti için en uygun yöntemin "Karşılaştırılabilir Fiyat Yöntemi" olduğunu belirtmektedir. Ancak, ilişkisiz kişiler arasında benzer işlemleri bulmanın zorluğu nedeniyle bu yönteminin uygulamasının zor olduğu da kabul edilmektedir.

Ayrıca, taslak rapor "Getiri Yaklaşımı (Yield Approach)" üzerinde durmaktadır. Bu yaklaşım, garanti alan tarafın normal faiz maliyeti ile garanti nedeniyle katlanacağı faiz maliyeti arasındaki farkın belirlenmesi ile garanti verilen tarafın elde edeceği faydayı ölçmektedir. Bu kapsamda yapılan açıklamalara göre, söz konusu yaklaşımın uygulanmasından kaynaklanan spread, borçlu tarafın garanti için ödeme yapmak isteyeceği maksimum ücrettir ve bu da borçlu ile kefil arasında ayrıca pazarlığı da tabidir.

Bunların yanında, taslak rapor garanti ücretini belirlemek için alternatif olarak kullanılabilir "Maliyet Yaklaşımı (Cost Approach)" üzerinde de durmaktadır. Maliyet Yaklaşımı, borçlunun temerrüde düşmesi durumunda garantörün katlanacağı maliyeti ölçmeyi amaçlamaktadır. Beklenen maliyet ise, beklenen zararın değeri veya alternatif olarak garantör tarafından üstlenilen ilave riskin karşılanması için gerekli olan sermayeye istinaden belirlenebilecektir. Maliyet Yaklaşımının sonucu ise borçlunun garanti için ödeme yapmak isteyeceği maksimum ücrettir ve bu da borçlu ile kefil arasında pazarlığı tabidir.

4. İlişkili Sigortalama İşlemleri (Captive Insurance)

Bazı çok uluslu şirket grupları, grup içerisindeki riskleri sadece grup üyelerine sigorta hizmetleri sunan bir grup sigorta şirketi aracılığıyla yönetmektedir.

Rapordaki grup sigorta şirketlerine (captive insurance company) ilişkin kısım, bu tür şirketlerin genel özellikleri üzerinde durmakta ve bağımsız bir sigorta şirketten tipik olarak beklenen altı göstergeden bahsetmektedir.

- ✚ Grup sigorta şirketindeki risklerin çeşitlendirilmesi ve toplanması mümkündür.
- ✚ Grubun sermaye pozisyonu çeşitlilik sonucunda iyileşmiştir ve bu nedenle grup açısından bir bütün olarak gerçek bir ekonomik etki vardır.

- ✦ Hem sigortacı hem de herhangi bir reasürör, risk transferi ve uygun sermaye seviyesine dair kanıt gerektiren, benzer düzenleyici rejimlere tabi ve regülasyona tabi kuruluşlardır.
- ✦ Sigortalı risk, aksi takdirde grup dışında sigortalı olabilir.
- ✦ Grup sigorta şirketi, üst düzey uzmanlık bilgisine sahip çalışanlar, yatırım becerileri ve deneyim de dahil olmak üzere gerekli kapasiteye sahiptir.
- ✦ Grup sigorta şirketi, zarara maruz kalma riskine sahiptir.

Taslak raporda prim tutarlarının belirlenmesi için iki yöntem üzerinde durulmuştur, İlk olarak ilişkisiz kişiler arasındaki veya iç emsallere ve aktüarya analizine dayalı olarak düzenlenmiş karşılaştırmaya uygun işlemler kapsamında Karşılaştırılabilir Fiyat Yöntemi üzerinde durulmuştur.

Bunun yanında, taslak rapor emsallere uygun uzun vadeli kârlılık seviyesine ve kâr marjı artı yatırım geliri toplamı olarak değerlendirmeleri içeren bir yöntemden de bahsetmektedir.

5. Yorum ve Görüşlerimiz

OECD tarafından finansal konulara ilişkin yayınlanan taslak rapor, konu ile ilgili uluslararası düzeyde yayınlanmış ilk rapor olması nedeniyle önem arz etmektedir. Bu raporun tamamlanması ile finansal işlemlerde transfer fiyatlandırması konusunda bazı soruların yanıt bulacağını düşünüyoruz.

Ancak, taslak raporu detaylı olarak incelediğimizde kimi konularda (örneğin grup içi borçlanmalarda emsal çalışmalarının ne şekilde yürütüleceği) hala yeterli açıklamanın olmadığını görüyoruz. OECD, 7 Eylül'e kadar kamuoyunun görüşlerini talep ediyor ve gelen görüşler ve yeni yapılacak değerlendirmelere göre taslak rapor nihai hale getirilecek.

Taslak rapordaki en önemli konuların başında mali işlemler açısından emsallere uygun fiyatlandırmanın tespiti için hangi yöntemlerin kullanılabilmesine ilişkin açıklamalar geliyor. Bunun yanında, finansal işlemlerin fiyatlandırmasına ilişkin tespit yapılmadan önce işlemlerin net bir şekilde ortaya konması ve işlemin doğru şekilde karakterize edilip edilmediği konuları önem arz ediyor.

Taslak rapor da gösteriyor ki özellikle çok uluslu Türk şirket gruplarının mali işlemlerine ilişkin grup politikalarını gözden geçirmeleri

yerinde olacaktır. Bu kapsamda, finansal işlemlere ilişkin sözleşmelerin incelenmesi ve gerekirse sözleşmelerin güncellenmesini tavsiye ediyoruz.

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi taslak rapor OECD'nin finansal işlemlerde transfer fiyatlandırması konusunda yayınladığı ilk resmi çalışma ve raporda yer alan açıklamaların vergi idareleri tarafından ne şekilde yorumlanacağı ise henüz net olarak ortaya çıkmış durumda değil.

Bu nedenle, uluslararası düzeyde ticaret yapan çok uluslu Türk şirketlerinin taslak raporda yer alan değerlendirmeleri dikkate almalarını ve gelişmelere uygun olarak finansal işlemlerini yapılandırmalarını tavsiye ediyoruz.

Finansal işlemlerde transfer fiyatlandırması ve bu konudaki OECD taslak raporuna ilişkin sorularınız için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Dr. Burçin GÖZLÜKLÜ

Kurucu Ortak, YMM

Email: burcin.gozluklu@centrumdenetim.com

Telefon: + 90 216 504 2066

Ramazan BİÇER

Ortak, Danışmanlık Hizmetleri Lideri

E-mail: ramazan.bicer@centrumdenetim.com

Telefon: + 90 216 504 2066

